

Verksamhetsberättelse delårsbokslut augusti 2017

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämndsversion

Ordförande: Michaela Haga

Förvaltningschef: Kent Gullberg

Datum: 20170911

MHN-2016-1450-012

1	Viktiga händelser.....	3
2	Ekonomisk sammanfattning	3
2.1	Utfall mot budget	3
2.2	Prognos mot budget.....	3
3	Styrtal	4
4	Måluppföljning.....	4
5	Verksamhetsuppföljning.....	5
5.1	Nämnd	6
5.2	Gemensam.....	6
5.3	Miljöskyddstillsyn	6
5.4	Hälsoskyddstillsyn inklusive tobak och läkemedel	7
5.5	Livsmedelskontroll	8
5.6	Alkoholtillsyn	9
6	Personaluppföljning.....	9
7	Uppföljning miljöarbete.....	9
8	Framåtblick	9
	Bilagor	10

I Viktiga händelser

- Information till fastighetsägare om **naturligt höga halter metaller i brunnar** har lett till att allt fler fastighetsägare kontrollerar sitt vatten.
- Tillsyn och utredning av **föroreningar i mark och vatten vid hamnar** genom provtagning av mark och sediment för kontroll av föroreningar har utförts.
- Miljö- och hälsoskydds-enheten har deltagit i **forskningsprojekt** som drivs av Stockholms Universitet i samarbete med Miljösamverkan Stockholms län. Syftet med projektet är att utveckla **förbättrade metoder för att mäta effekten** av kommunens tillsyn och kontroll

2 Ekonomisk sammanfattning

Driftsredovisning (tkr)	Helår				jan-aug		
	Budget 2017	Prognos 2017	Budget- avvikelse	Utfall 2016	Period- budget	Utfall perioden	Budget- avvikelse
Verksamhetens intäkter							
Avgifter	-4 869	-4 869	0	-4 704	-3 246	-3 082	-164
Övriga intäkter	-581	-581	0	-522	-387	-331	-57
Summa intäkter <i>varav interna</i>	-5 450	-5 450	0	-5 226	-3 633	-3 413	-220
Verksamhetens kostnader							
Personalkostnader	8 604	8 204	400	7 600	5 736	5 343	393
Lokalkostnader	456	456	0	588	304	303	1
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0	0	0
Köp av verksamhet	0	0	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	3 990	3 990	0	3 788	2 660	2 271	390
Summa kostnader <i>varav interna</i>	13 050	12 650	400	11 976	8 700	7 916	784
Verksamhetens nettokostnader	7 600	7 200	400	6 750	5 067	4 503	564

2.1 Utfall mot budget

Utfallet för perioden till och med augusti visar på en positiv avvikelse om 564 tkr. Resultatet fördelar sig med ett underskott om 220 tkr på intäkter och ett överskott om 784 tkr på kostnadssidan. Överskottet beror främst på lägre personalkostnader, vilket beror på deltidsfrånvaro samt sjukfrånvaro. Överskottet inom övriga kostnader beror på att en hel del provtagning kvarstår och budget för oförutsedda, akuta händelser inte behövts användas.

2.2 Prognos mot budget

Bokslutsprognosen för 2017 visar på ett överskott om 400 tkr jämfört med budget. Intäkterna förväntas uppgå till budget även om det finns en viss osäkerhet, framförallt inom miljöskyddstillsynen. Överskottet återfinns på kostnadssidan på personalsidan, här har en visstidsanställning gjorts och ytterligare förstärkning är på

gång. Överskottet på personalkostnaderna förväntas därmed ligga kvar. På grund av svårigheter att rekrytera personal för visstidsanställning förväntas inte vakanserna kunna fyllas helt under året. I budget finns det avsatt medel för oförutsedda kostnader för akuta provtagningar och dumpat avfall, i prognosen antas dessa medel behöva tas i anspråk under året.

3 Styrtalet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Mätmetod	Utfall 2016	Budget 2017	Prognos 2017
Volymmått				
Antal ansökningar om enskilt avlopp	Statistik	170	135	135
Antal ansökningar om serveringstillstånd	Statistik	34	20	25
Måluppfyllelse				
Mål 1: Handläggningstid serveringstillst inom 2 månader, % ¹	Statistik	87	100	100
Mål 1: Handläggningstid enskilt avlopp inom 6 veckor, %	Statistik	87	100	90
Mål 1: Kundnöjdhet miljö- och hälsoskydd ³ , SBA-poäng	Enkät ²	79	80	67
Mål 1: Kundnöjdhet livsmedel, SBA-poäng ³	Enkät ²	-	80	75
Mål 1: Kundnöjdhet serveringstillstånd, SBA-poäng ⁴	Enkät ²	-	75	-
Mål 2: Budgetavvikelse, %		+6,2	0	0
Mål 3: Antal ärenden (områden) där kontroll sker vid återanvändning av massor i anläggningsändamål	Statistik		5	5
Mål 4: Andel skolor som fått tillsynsbesök där miljön kontrolleras, % ⁵	Statistik	0	20	100
Mål 5: Andel äldreboenden som fått tillsynsbesök där miljön kontrolleras, % ⁵	Statistik		100	100
Mål 5: Andel gruppbostäder för personer med funktionsnedsättning som fått tillsynsbesök där miljön kontrolleras, % ⁶	Statistik	100	0	0
Mål 6: Andel öppnade tillsynsärenden som avser ordningsstörningar eller överservering.	Statistik	3	0	3
Mål 7: Antal inventerade/uppfoljda fastigheter med enskilt avlopp.	Statistik	167	200	200
Miljömål 2: Andel förorenade områden som har inventerats och riskklassats, % av 300.	Statistik	75	100	90
Miljömål 2: Antal förorenade områden där krav på undersökning eller åtgärder har ställts för objekt med stor eller mycket stor risk för hälsa och miljö ⁶	Statistik	13	8	10
Miljömål 3: Antal byggarbetsplatser som har inspekteras med inriktning på information och kontroll av egenkontroll, avfallhantering, hantering av schakt- och rivningsmassor.	Statistik	4	4	4

¹ Handläggningstid när ärendet är komplett

² Stockholm Business Alliance genomför en enkätundersökning avseende ärenden under föregående år

³ Tidigare ingick livsmedel i miljö- och hälsoskydd

⁴ Endast fem enkäter ligger till grund för resultatet. Någon slutsats kan därför inte dras av värdet.

⁵ Tillsynen flyttades från 2016 till 2017

⁶ Tillsyn genomförs vart femte år.

⁶ Resultatet av mål 3 ingår i det här resultatet.

4 Måluppföljning

Nämndens resultatmål baserat på KFs sju inriktningsmål. Prognos för måluppfyllnad redovisas i bilaga 1.

5 Verksamhetsuppföljning

Driftsredovisning per verksamhet (tkr)	HELÅR				jan-aug		
	Budget 2017	Prognos 2017	Budget-avvikelse	Utfall 2016	Period-budget	Utfall perioden	Budget-avvikelse
Nämnd	990	990	0	810	660	447	213
Miljö- o hälsoskydd gemensam	332	332	0	419	221	192	30
Tillsyn enl miljöbalken, miljöskydd	3 140	3 140	0	3 210	2 094	2 068	25
Tillsyn enl miljöbalken, hälsoskydd	1 364	964	400	1 194	909	672	238
Tillsyn enl livsmedelslagen	1 564	1 564	0	1 009	1 043	1 005	38
Tillsyn enl alkohollagen	210	210	0	109	140	119	21
Verksamhetens nettokostnader	7 600	7 200	400	6 750	5 067	4 503	564

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för tillsyn med stöd av miljöbalken, livsmedelslagen, strålskyddslagen, smittskyddslagen, tobakslagen, lag om handel med vissa receptfria läkemedel, alkohollagen och tillhörande föreskrifter. I uppdraget ingår även att vara rådgivande i kommunens miljömålsarbete.

Arbetet består dels av handläggning av inkommande ärenden i form av ansökningar, anmälningar och klagomål dels av tillsyn av olika typer av objekt fortlöpande eller i projektform. Utfallet redovisas nedan under respektive verksamhetsområde.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fick av kommunfullmäktige i uppdrag att 2017 utöka tillsynsverksamheten inom tobak och livsmedel. Utökningen sker bl.a. genom utökad provtagning inom livsmedelskontrollområdet och vid kontrollköp av tobak i detaljhandeln. Även ett samarbete om rökfria miljöer i samarbetet med Trygg i Österåker pågår. Kommunstyrelsen har fått ett uppdrag att i samarbete med Miljö- och hälsoskyddsnämnden samt Roslagsvatten AB under 2017 genomföra en informationskampanj om mikroplaster riktad till dels kommunens invånare, dels berörda verksamheter inom Österåkers kommun. Samarbetet har påbörjats och miljö- och hälsoskyddsenheten planerar bland annat att göra en inventering i kommunens butiker för att få en bild av hur stort problemet med mikroplaster är. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har även fått i uppdrag att omarbete kommunens riktlinjer för alkoholserving, främst beträffande serveringstider. Ett omarbetat förslag kommer att behandlas under hösten.

Enheten har en lång deltidsvakans på grund av sjukdom samt vakanser på grund av föräldradeltidigheter vilket innebär att enhetens resurser är begränsade. En visstidsanställning är på plats och ytterligare en rekrytering pågår. Tyvärr har det inte varit möjligt att rekrytera ersättare i den utsträckning som önskats. En omDispositionering och förnyad prioritering av arbetsuppgifter kommer därför att göras. Prognosen för året är att viss planerad tillsyn kommer att behöva flyttas till 2018.

Volymuppföljning av vissa ansöknings- och anmälningsärenden

Ärendetyp	Antal händelser budget jan-aug 2017	Antal händelser utfall jan-aug 2017	Budgeterad intäkt jan-aug tkr 2017	Utfall jan-aug 2017 tkr
Ansökan enskilt avlopp	93	90	830	755
Anmälan ny dricksvattentäkt	19	14	42	31
Anmälan värmepump	49	51	80	84
Anmälan om registrering av livsmedelslokal	30	21	66	46
Ansökan serveringstillstånd, stadigvarande och tillfälliga	13	18	106	140
SUMMA	204	194	1124	1056

5.1 Nämnd

Överskottet inom nämndens område beror på att budgeten är lagd linjärt medan kostnaderna kommer ojämnt. Under hösten är det tätare mellan nämnderna samt är studiebesök inplanerat vilket gör att överskotten kommer att minska. Ett överskott om ca 150 tkr kommer dock att kvarstå eftersom utbildningen av Netpublicator har skett internt istället för de planerade, externa utbildningstillfällena. I budget för 2017 lades en post för en extern utbildningsinsats. En fördel med intern utbildning är att nämnden har kontaktpersoner, som är tillgängliga för fortsatta frågor, på enheten.

5.2 Gemensam

Under nämndens gemensamma kostnader redovisas kostnader för utbildning, ärendehanteringssystem, telefoni, bilpool, möbler etc.

5.3 Miljöskyddstillsyn

Kostnaderna inområdet är lägre till följd av svårigheter att rekrytera personal för visstidsanställning.

De uppskattade intäkterna för projektinriktad tillsyn är lägre och förväntas bli lägre p.g.a. svårigheter att genomföra vissa projekt till följd av brist på resurser som en följd av bl.a. sjukskrivning. Projekt knutna till dagvattenstrategin, som är en del av VA-planen och vissa projekt som innebär uppföljning av tidigare tillsyn kommer sannolikt att behöva skjutas på framtiden, exempelvis tillsyn av dagvatten från parkeringsytor och tillsyn av hamnar avseende spolplattor, avfallshantering mm. Tillsynen av fasta tillsynobjekt (B och C-verksamheter samt vissa U-verksamheter) prioriteras.

Under året har en tillfällig anställning gjorts för att genomföra **provtagning avseende ekologisk status** i utvalda sjöar och vattendrag. Denna anställning har förlängts och efter viss omprioritering av arbetsuppgifter kan ytterligare provtagning utföras avseende ekologisk status. Dessutom kommer resultatet av genomförda provtagningar och tidigare utredningsmaterial avseende ytvatten sammanställas och vattenförekomsterna klassas. Årets resultat kommer därefter att kunna ligga till grund för jämförelser mot tidigare undersökningar bl.a. sjöinventeringen 2008.

Tillsynen av lantbruk avseende gödselhantering har påbörjats. Platsbesök har utförts där bl.a. lagringsvolym, att gödselplattan är tät och har invallning, nederbördsskydd, tömningsmöjlighet mm. kontrolleras. Tillsynen är ett projekt inom ramen för Miljösamverkan i Stockholms län.

5.4 Hälsoskyddstillsyn inklusive tobak och läkemedel

Den positiva avvikelsen inom hälsoskyddstillsyn beror främst på att en stor del av årets avgifter har debiterats under perioden.

Inom området planerades ett flertal olika projekt förutom handläggning av inkommande ärenden och viss fortlöpande tillsyn samt strandbadvattenprovtagning. Projekt som har genomförts eller pågår redovisas kortfattat nedan.

Projektet tillsyn av ljudmiljön i **skolmatsalar** har genomförts. Rapporten är färdigställd och redovisas muntligt vid nämnden den 26 september.

Projektet kemikalier i förskolan som genomfördes under 2016 har under våren 2017 följts upp genom att MHE haft möten och stöttat ansvariga för miljömålsarbetet på de kommunala och privata förskolorna.

Tillsyn av inomhusmiljön i kommunens **fritidsgårdar** avseende städning, ventilation, buller och fukt bör flyttas till 2018 för att frigöra tid till andra tillsynsprojekt.

Information till fastighetsägare om naturligt höga halter metaller i brunnar har anslagits på informationstavlan vid Åsättra brygga, Ljusteröportalen, och tidningsartiklar. Det har resulterat i ett stort antal inlämnade vattenprover under sommaren. Enheten kommer även att informera om provtagning på Bomässan i Åkersberga centrum.

Miljö- och hälsoskydds-enheten deltar i MSL-projektet **Blir det något bättre**. Syftet med projektet är att ta fram mätbara metoder för att se effekten av kommunens tillsyn och kontroll. Rapporten är klar och kommer att redovisas av Naturvårdsverket i september 2017.

Några udda **klagomålsärenden** har inkommit och handläggningen är omfattande och tar extra lång tid. Många klagomål handlar om olika typer av bullerstörningar.

Bullerklagomålet på verksamheten vid Neptutuns Förskola har återförvisats till miljö- och hälsoskyddsnämnden för vidare handläggning.

Aktiviteter inom områdena tobak och receptfria läkemedel

17 av 48 försäljningsställen har tillsynats under första halvåret. Bristerna som uppmärksammats består i avsaknad av egenkontrollprogram. Beträffande receptfria läkemedel i handeln har tillsyn av en större verksamhet i Österåker planerats tillsammans med läkemedelsverket i september.

Rökfria miljöer

I samarbete med Trygg i Österåker pågår planering av insatser i kommunen. Tillsyn kommer att ske under hösten.

5.5 Livsmedelskontroll

Under året har 203 av planerade 333 kontroller genomförts och 174 av planerade 220 anläggningar har kontrollerats. Ett stort arbete görs för att arbeta bort den tidigare livsmedelsskulden. Planen är att livsmedelsskulden ska minska under hösten men med den rådande personalsituationen kan omprioriteringar innebära att enheten behöver använda befintliga resurser inom prioriterade områden.

Avvikelse som föranlett extra offentlig kontroll har varit inom område temperatur och hygien. Inspektioner har även skett vid **Knallemarknaden** på Ljusterö bygdegård och vid **Kanalens dag**.

Livsmedelsverket samordnar årligen ett eller flera **nationella kontrollprojekt**. Dessa projekt fångas många gånger upp inom SILK. MHE har deltagit i Livsmedelsverkets projekt om tungmetaller i barnmat och ris. Två sorters ris har skickats till livsmedelsverkets laboratorier, analysvar förväntas i oktober.

Inom SILK (samverkan inom livsmedelskontrollen) har en **regional provtagningsplan** tagits fram. Genom gemensamma provtagningar inom utpekade områden går det att få ihop en tillräcklig mängd prover för att slutsatser ska kunna dras av resultaten. Gemensamma provtagningsprojekt är ett effektivt sätt att bedriva riskbaserad livsmedelskontroll och deltagande i dessa projekt bör därför prioriteras.

Provtagningsprojekt under året har omfattat Campylobakter i butiksgrillad kyckling, förekomst av fläskkött i färdiga rätter med nötkött, Listeria i skivat smörgåspålägg vid äldreboenden samt gluten i glutenfria livsmedel som serveras vid skola och förskola. Det senare är ännu inte genomfört. De flesta analysvarerna har inkommit men inte visat på några avvikelser. Resultatet redovisas inom SILK när alla provtagningsresultat har sammanställts.

5.6 Alkoholtillsyn

Tillsynsområdet har ett litet överskott beroende på att flera ansökningar om serveringstillstånd än förväntat har inkommit under perioden.

Inre och yttre tillsyn av restauranger har genomförts. Två beslut om varning och ett beslut om erinran har meddelats. Enheten har också fattat ett antal beslut om återkallelse av serveringstillstånd där tillståndshavarna själva begärt detta.

Under aktuell period har 18 ansökningar om serveringstillstånd avslutas. Ansökningarna avsåg sex stadigvarande serveringstillstånd och tolv tillfälliga tillstånd.

6 Personaluppföljning

Personaluppföljning	Utfall jan - juni 2016	Utfall jan - juni 2017
Årsarbetare tillsvidare	11	11
Sjukfrånvaro	7,3%	8,9%

Sjukfrånvaron har ökat något p.g.a. flertalet kortidsjukskrivningar under våren. Ingen jukskrivning har varit av arbetsrelaterad karaktär.

7 Uppföljning miljöarbete

Nämndens fyra miljömål för 2017 med prognos för måluppfyllnad för miljömålen redovisas i bilaga 2.

8 Framåtblick

Arbetet med förorenad mark inklusive provtagning av mark och vatten i utredande syfte beräknas fortsätta även kommande år. Även ytterligare arbete, med provtagning i vattenförekomster kan bli aktuellt. Resultat av genomförd provtagning kommer att sammanställas och jämföras med data sedan 2008 för att ligga till grund för prioritering av framtida åtgärder.

Ytterligare information om behov av vattenprovtagning avseende radon, uran, bly och arsenik i enskilda vattentäkter kommer att behövas. Under de närmaste åren förväntas behovet av rådgivning om provtagning och åtgärder att vara stort.

Kontrollköp av tobak och receptfria läkemedel fortsätter. Beträffande tillsynen av rökfria miljöer, främst skolgårdar kommer samarbetet med Trygg i Österåker fortsätta.

Förändringar i avgiftssystemet för livsmedelskontroll och miljö- och hälsoskyddsobjekt med årliga avgifter förväntas de kommande åren.

Förändringar inom livsmedelskontrollområdet och vid tillsyn med stöd av miljöbalken kommer att införas med anledning av Statskontorets utredning, **Stärkt livsmedelskontroll genom ökad kommunal samverkan och Miljö-** tillsynsutredningen, **Miljötillsyn och sanktioner – en tillsyn präglad av ansvar, respekt och enkelhet**. I vilken omfattning och när förändringarna kan komma att träda i kraft är ännu inte fastställt.

Bilagor

1. Mål och prognos för måluppfyllnad
2. Miljömål och prognos för måluppfyllnad
3. Internkontroll och prognos för måluppfyllnad